

Sygn. akt V ACa 447/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Artur Lesiak
Sędziowie:	SA Katarzyna Przybylska SA Włodzimierz Gawrylczyk (spr.)
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Justyna Stankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Z. E.

przeciwko(...) w T.

o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 27 lutego 2015 r. sygn. akt I C 2532/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

V ACa 447/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z 27 lutego 2015 r. oddalił powództwo Z. E. przeciwko(...) w T. o ustalenie członkostwa i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Zasadnicze motywy wyroku są następujące:

Powód domagał się ustalenia na podstawie (...)powzanej, że stał się jej członkiem w związku ze złożeniem deklaracji członkowskiej w dniu 14 czerwca 2013 r. Wskazał, że Zarząd pozwanej odmówił mu przyjęcia w poczet członków z

uwagi na wcześniejsze wykluczenie, lecz ta decyzja Zarządu jest sprzeczna m.in. z (...), bo nie można odmówić przyjęcia do (...)osoby, której małżonek jest jej członkiem.

Pozwana wnosiła o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów procesu. Przyznała powyższe okoliczności podane przez powoda i powołała się na dalsze postanowienia statutu wskazujące, że zarząd może odmówić przyjęcia w poczet członków małżonka członka (...) uprzednio wykluczonego ze (...) wskutek celowego i świadomego działania na jej szkodę, naruszenia jej interesu i dobrego imienia. Twierdziła, że nie do pogodzenia z interesem (...) i pozostałych jej członków jest niewyrażenie przez powoda zgody na wykonywanie przez zarząd prac remontowych, w tym docieplenia budynków, zaskarżanie decyzji organów budownictwa wydających pozwolenia na docieplenie i doprowadzenie do sytuacji, że mimo dokonanego parę lat temu docieplenia budynków decyzje budowlane są wzruszane, ponadto kontakty powoda z mediami w kwestiach spółdzielczych nie służą dobremu wizerunkowi (...).

Sąd Okręgowy ustalił, że powód był od (...) członkiem pozwanej (...), w okresie kadencji (...) T. z ramienia (...), (...) (...), (...) (...). Wprawdzie powód odwołał się od tej uchwały w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym, ale wnosił o nierozpatrywanie jego odwołania na posiedzeniu (...)otrzymał z opóźnieniem zawiadomienie o tym posiedzeniu, więc (...) podjęło uchwałę o nierozpatrywaniu jego odwołania. Powód nie zaskarżył do sądu uchwały o wykluczeniu, więc stała się ona prawomocna. Żona powoda jest członkiem pozwanej (...)

Powód po wykluczeniu ze (...) nadal podejmował działania kwestionujące wykonywanie przez nią prac remontowych, w tym polegających na docieplaniu budynków. Składał odwołania od pozwoleń budowlanych, twierdząc że decyzje o podjęciu prac budowlanych należą do kategorii decyzji przekraczających zwykły zarząd, więc powinny być podejmowane przez Spółdzielnię za zgodą wszystkich właścicieli lokali. Pismem z 30 maja 2011 r. powód wystosował zaproszenie do Zarządu pozwanej na spotkanie z mieszkańcami osiedla (...), na którym miał być poruszany problem dociepleń trzech budynków w kontekście artykułu prasowego (...)opublikowanego w wydawanym przez pozwaną (...) Powód zwrócił się do Zarządu 2 czerwca 2011 r. z listem otwartym, w którym oświadczył, że wyrazi zgodę na docieplenie budynku (...), o ile otrzyma pisemny wniosek Zarządu i zostanie mu przedstawiona umowa o wykonawstwo. W liście otwartym z 30 maja 2011 r. do mieszkańców (...)powód zaapelował o zwrócenie uwagi na problem docieplenia budynków i zaprosił na poświęcone temu spotkanie. W efekcie działań powoda, mimo dokonanego już parę lat temu docieplenia budynków, decyzje Prezydenta Miasta w sprawie pozwolenia na budowę zostały uchylone, a Spółdzielnia musiała zajmować się tym problemem, co pochłaniało czas i generowało koszty. W gazecie (...) pojawiały się artykuły na ten temat. W 2013 r. powód prowadził z pozwaną liczną korespondencję w sprawie wyrażenia zgody na docieplenie budynków, żądał wglądu do przeróżnej dokumentacji. Sprawa została rozstrzygnięta przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w B., który stwierdził w wyroku, że sprawa dociepleń budynków jest czynnością zwykłego zarządu administratora budynku i nie wymaga zgody wszystkich właścicieli lokali. W 2014 r. pozwana otrzymała ostateczną decyzję o pozwoleniu na prace dociepleniowe. Docieplenia zostały ostatecznie wykonane.

W dniu 7 listopada 2013 r. odbyło się zwołane przez pozwaną zebranie ogółu właścicieli nieruchomości (...) R. w celu podjęcia uchwały o ujednoczeniu ułamka przysługującego właścicielom lokali w częściach wspólnych nieruchomości. Takie było zalecenie polustracyjne (...). Sprawa była też konsultowana z notariuszem. Powód nie mieszka w tej nieruchomości, ale przybył na zebranie, legitymując się pełnomocnictwem jednej z właścicielek lokalu w nieruchomości położonej w tym (...). Wraz z właścicielem lokalu A. Z. zdominowali zebranie, ciągle zabierając głos i nawołując do nieuchwalenia uchwały i zarzucając, że zebranie zostało zwołane nieprawidłowo, a celem (...) jest zabranie mienia właścicielom lokali. W rezultacie zebranie zostało przerwane i nie doszło do głosowania. W gazecie ukazały się artykuły na ten temat, w których pojawiły się nieprawdziwe informacje o przyczynach niepodjęcia uchwały. Sprawa ujednoczenia ułamka nie została zakończona.

W 2013 r. pozwana poinformowała mieszkańców o planach budowy parkingu na terenie nieużytkowanego boiska sportowego i wystąpiła do właścicieli lokali o wyrażenie na to zgody, bo na osiedlu (...) brakuje miejsc parkingowych. Powód początkowo nie chciał wyrazić zgody na budowę parkingu, kierował do (...) liczne pisma z zapytaniami o inwestycję i żądał dokumentacji do wglądu. Ostatecznie wyraził zgodę. Obecnie brak jest zgody jednego z właścicieli lokali.

Powód złożył pozwanej w dniu 17 czerwca 2013 r. deklarację członkowską, wnosząc o przyjęcie w poczet członków, powołując się na to, że jego małżonka jest członkiem (...) i że oboje są współwłaścicielami lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną własność. Zarząd pozwanej odmówił przyjęcia go w poczet członków, gdyż powód był wykluczony ze (...) na podstawie (...) pod zarzutem celowego i świadomego działania na jej szkodę oraz naruszenia interesu i dobrego imienia (...). Powód odwołał się od tej decyzji, a Rada Nadzorcza w dniu 24 września 2013 r. utrzymała w mocy decyzję Zarządu, wskazując że postawa powoda po wykluczeniu nadal są przesłankami wykluczenia.

W 2014 r. zaczęły napływać do pozwanej pisma żony powoda M. E., które były inicjowane przez powoda.

Sąd ustalił ten stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań wskazanych świadków, przesłuchania za pozwaną W. P. i M. W. oraz częściowo na podstawie zeznań powoda. Dowodom tym dał wiarę, z zastrzeżeniem dotyczącym zeznań powoda, które częściowo tylko uznał za wiarygodne.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadka Z. L., bo wskazane przez powoda okoliczności, na które świadek miałby zeznawać, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Z tej samej przyczyny Sąd oddalił też jego wniosek o zobowiązanie pozwanej do złożenia statutu obowiązującego w latach 2006 i 2007 oraz kompletu dokumentów związanych z projektowaniem parkingu i odpisu odpowiedzi udzielonej Wojewodzie w sprawie docieplenia budynków.

Sąd stwierdził, że powód niewłaściwie sformułował żądanie, bo domagał się ustalenia, że stał się członkiem (...) w związku ze złożeniem deklaracji, więc Sąd – biorąc pod uwagę, że powód nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika – uznał, że powód domaga się ustalenia istnienia członkostwa.

Sąd wskazał, że z pozwu wynika, iż powód oparł żądanie ustalenia członkostwa na twierdzeniu o wadliwości uchwały Rady Nadzorczej o wykluczeniu go ze (...). W ocenie Sądu powód nie może na podstawie art. 189 k.p.c. skutecznie kwestionować w tym postępowaniu uchwały Rady Nadzorczej o wykluczeniu ze (...), gdyż nie ma w tym interesu prawnego, powód w takiej sytuacji powinien był wnieść powództwo o uchylenie uchwały. Sąd nie zgodził się z twierdzeniem powoda, że z uwagi na wadliwe zawiadomienie go o terminie posiedzenia Zebranie Przedstawicieli Członków wyznaczonego na dzień 30 marca 2007 r. uchwała o wykluczeniu nie istnieje, bo powód był na tym posiedzeniu i przez to sanował ewentualne skutki uchybienia terminu, a ponadto sam zrezygnował z rozpoznania swego odwołania na tym posiedzeniu. Ostatecznie Sąd uznał, że powód nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa w tej sprawie (art. 189 k.p.c.). Niezależnie od tego Sąd stwierdził, że gdyby nawet przyjąć, że powód ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, to jest poza sporem, iż Zarząd odmówił w 2013 r. przyjęcia go w poczet członków wobec celowego i świadomego działania powoda na szkodę (...) oraz naruszenia jej interesu i dobrego imienia. Decyzji Rady Nadzorczej utrzymującej w mocy decyzję Zarządu nie można odmówić słuszności i zgodności z prawem. Twierdzenie powoda, że świadczy pomoc innym członkom (...) nie stanowi podstawy do przyjęcia go w poczet członków.

Uzasadniając orzeczenie o kosztach procesu, Sąd podał jedynie, że zasądził je na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu i na podstawie art. 2 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.

Powód złożył apelację. Wnosił:

a/ o zmianę wyroku i stwierdzenie nieważności uchwały Rady Nadzorczej z 29 października 2013 r. i poprzedzającej ją „decyzji” Zarządu z 29 lipca 2013 r. pozwanej (...) i nakazanie pozwanej przyjęcia go w poczet członków oraz o zasądzenie kosztów postępowania,

b/ o przeprowadzenie dowodu z kopii odpisu doręzonego mu wyroku w tej sprawie na okoliczność ustalenia błędnego orzeczenia o kosztach procesu (innej wysokości kosztów),

c/ ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Powód zarzucił:

1/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.: a) przez uznanie za w pełni wiarygodne zeznania przedstawiciela pozwanej W. P. (2) dotyczącego kwestionowania przez powoda po dacie wykluczenia ze (...) prac remontowych, w tym docieplania budynków oraz istnienia nadal przesłanek właściwych dla wykluczenia członka ze (...); b) przez uznanie za działanie na szkodę (...) i wbrew jej interesom kwestionowania przez niego pozwoleń na budowę, mimo że Wojewódzki Sąd Administracyjny dwukrotnie uchylał decyzje dotyczące pozwoleń na budowę; c) przez wybiórczą ocenę dowodów z pominięciem zeznań świadków B. Ś., Z. Ż., A. T., D. B., S. B., R. S. i R. H., jak też zeznania powoda, wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z 18 lutego 2013 r. sygn. akt(...) z dnia 24 listopada 2014 r. sygn. (...)w części, w jakiej świadczą o braku podstaw do wykluczenia powoda ze (...) i braku podstaw odmowy przyjęcia w poczet członków zgodnie z jego wnioskiem;

2/ naruszenie art. 58 k.c. w zw. z art. 189 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powód nie może skutecznie kwestionować uchwały Rady Nadzorczej z 29 października 2013 r. i poprzedzającej ją decyzji Zarządu w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków;

3/ naruszenie art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu przez zasądzenie od powoda kwoty 3.617 zł kosztów procesu.

Zdaniem powoda Sąd Okręgowy błędnie uznał, że powód oparł roszczenie na twierdzeniu, iż uchwała o wykluczeniu go ze (...) jest wadliwa. W istocie powód nie kwestionował tamtej uchwały w tym postępowaniu. Zdaniem skarżącego Sąd błędnie uznał, że powód nie ma interesu prawnego w żądaniu pozwu, bo jego interes prawny podlega zaspokojeniu wyłącznie w drodze zaskarżenia uchwały na podstawie art. 42 ustawy – Prawo spółdzielcze, bo powód nie jest już członkiem pozwanej i nie służy mu legitymacja do zaskarżenia uchwały w tym trybie. Wobec tego powód stwierdził, że prawidłowo żądał na podstawie art. 58 k.c. w zw. z art. 189 k.p.c. „ustalenia, iż stał się członkiem (...) w związku ze złożoną deklaracją członkowską”, a skoro jego roszczenie oparte jest także na art. 58 k.c., to Sąd powinien był traktować roszczenie jako żądanie ustalenia nieważności uchwały Rady Nadzorczej z 29 października 2013 r. i poprzedzającej ją decyzji Zarządu z 29 lipca 2013 r. (poprawnie: z 16 lipca 2013 r. – k. 6) i żądanie zobowiązania pozwanej do podjęcia uchwały o przyjęcie w poczet członków.

Powód twierdził, że błędnie jest ustalony stan faktyczny, m.in. dlatego że wbrew temu ustaleniu powód nie kwestionował decyzji Zarządu o konieczności podejmowania prac remontowych, co nie wyklucza jednak podejmowania działań kontrolnych. Nie było działaniem na szkodę (...) doprowadzenie do uchylenia niezgodnych z prawem decyzji o pozwoleniu na budowę. Pominięcie zeznań świadków polega na niewzięciu pod uwagę ich zeznań, że powód działał na ich rzecz. Powód zarzucił też, że Sąd Okręgowy nie ustalił, jakie okoliczności musiałyby zaistnieć, aby uznać że ustały przesłanki wykluczenia go ze (...).

W kwestii orzeczenia o kosztach procesu powód wskazał, że minimalna stawka wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w sprawie o uchylenie uchwały wynosi 180 zł, więc Sąd bezpodstawnie zastosował stawkę 3.600 zł.

Pozwana wносиła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów procesu oraz o sprostowania orzeczenia o kosztach procesu przez ustalenie ich w wysokości 197 zł. Podtrzymała twierdzenie, że odmowa przyjęcia powoda w poczet członków jest zgodna z § 5 ust. 5 lit. d statutu, bo powód po wykluczeniu działał przeciwko interesom (...).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezpodstawną, gdyż Sąd Okręgowy trafnie uznał, iż nie ma podstaw do ustalenia członkostwa w pozwanej (...), jednak Sąd Apelacyjny uważa, iż bezprzedmiotowe są motywy wyroku obejmujące rozważania o przyczynach odmowy ponownego przyjęcia w poczet członków. W ocenie Sądu Apelacyjnego powództwo jest bezpodstawne, gdyż samo złożenie deklaracji członkowskiej nie powoduje nawiązania stosunku prawnego członkostwa w spółdzielni, bo

do tego potrzebne jest też zgodne oświadczenie woli pozwanej, a pozwana złożyła powodowi oświadczenie, że nie przyjmuje go do spółdzielni. I to jest istota sporu.

W myśl art. 16 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze złożenie deklaracji członkowskiej jest warunkiem przyjęcia w poczet członków. Deklaracja taka jest ofertą w rozumieniu art. 66 k.c., ale sama przez się nie kreuje stosunku prawnego. Do powstania stosunku prawnego potrzebne jest przyjęcie oferty, co jasno wynika też z art. 17 § 1 Prawa spółdzielczego.

Wszystkie inne motywy zaskarżonego wyroku są bezprzedmiotowe, tak jak i wszystkie zarzuty i motywy apelacji, bo nie odnoszą się do istoty sprawy. Oczywiście trafne i niesporne jest ustalenie, że powód był członkiem pozwanej spółdzielni i został z niej wykluczony.

Według art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Niedopuszczalne jest więc żądanie powoda w apelacji, aby Sąd Apelacyjny zmienił wyrok i stwierdził nieważność uchwały Rady Nadzorczej z 29 października 2013 r. i poprzedzającej ją uchwały Zarządu z 16 lipca 2013 r.

Wobec powyższego nie zachodzi potrzeba szczegółowego ustosunkowania się do podniesionych przez powoda zarzutów apelacji. Jeśli chodzi o orzeczone przez Sąd pierwszej instancji koszty sądowe, to jest to orzeczenie prawidłowe, które jest wskazane w treści wyroku i w ogłoszeniu wyroku zaprotokołowanym na nośniku informatycznym.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. Konsekwencją oddalenia apelacji jest zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.